

стають ілюзорними. Така процедура дізнання не може задовольняти ні людину, ні суспільство, ні державу; не забезпечує ні приватних, ні публічних інтересів, а отже, на його думку, потребує скасування. З цим ми не можемо погодитись, оскільки доктринальні і концептуальні зміни у чинному КПК України направлені на економію процесуальних і бюджетних витрат та усунення насамперед тяганини в судових інстанціях, по-друге спричинені незначні збитки відшкодовані (компенсовані), кримінальним проступком не завдано значної суспільної небезпеки, сторони не мають претензій одна до одної та ін. Не зважаючи на вищезазначене, з теоретичних та прикладних чинників, запровадження у чинному КПК України інституту дізнання щодо кримінальних проступків, а також існуючі тенденції щодо його реформування, потребує глибокого доктринального і системного аналізу та переосмислення щодо відповідності принципу верховенства права та засадам правосуддя, а також відповідних досліджень.

Бібліографічні посилання:

1. Дізнання в поліції та митних органах : навч. посіб. Е. І. Макаренко, Л. М. Лобойко, В. М. Тертишник та ін. Дніпропетровськ : Ліра ЛТД, 2019. 452 с.
2. Цимбал П. В., Баулін О. В., Мигрин Г. П. Податкова міліція як орган дізнання : навч. посіб. Ірпінь, 2001. 179 с.
3. Дмитрук М. Кримінальний проступок: правова природа та ознаки : монографія. Одеса : Юрид. літ., 2014. 221 с.
4. Сачко О. В. Правова визначеність щодо інституту кримінальних проступків та процесуальної форми дізнання. Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. Вип. 81 редкол.: В. В. Завальнюк (голов. ред.) та ін. Одеса : Гельветика, 2018. С. 127-133.

Бойко Олексій Павлович,
старший викладач кафедри
кримінального процесу
факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

ЗАКРИТТЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ ДІЗНАВАЧЕМ НА СТАДІЇ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ: ОКРЕМІ ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ

Потреба в дізнанні як формі досудового розслідування була викликана великою завантаженістю слідчих. Тому для розвантаження слідчих і ефективної організації досудового розслідування 22 листопада 2018 був прийнятий ЗУ № 2617-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень», який набрав чинності 01.07.2021 року [1]. Зазначеним законом була введена спрощена форма досудового розслідування дізнання, при якій здійснюється розслідування кримінальних проступків. Також прийнятий закон зумовив певні зміни в КПК України, як в цілому, так і процесуального порядку закриття кримінального провадження, так і щодо підстав до такого закриття дізнавачем.

Практика застосування норм чинного кримінального процесуального законодавства України дозволила виявити значну кількість дефектів логіко-структурної побудови окремих його норм і інститутів: прогалини, зайве дублювання, неправильне розташування; недосконалість юридичних конструкцій тощо. Такі відступи від вимог законодавчої техніки, як справедливо зазначає Капліна А.В., свідчать про юридичну недосконалість кримінального процесуального законодавства, породжують різні підходи при правозастосовчому тлумаченні, тягнуть за собою відсутність єдності правозастосовчої практики [2, с.38-39]. На жаль, така недосконалість чинного кримінального процесуального законодавства України властива і для закриття кримінального провадження дізнавачем. Для вирішення відповідних проблем існує потреба в їх дослідженні.

Як справедливо вказує Рось А.В., що закриття кримінального провадження завжди пов'язано з встановленням не однієї, а сукупності обставин. Ухвалення будь-якого правового рішення, зокрема рішення про закриття кримінального провадження, складається з двох основних етапів: збір і оцінка інформації, призводить до висновку про наявність (відсутність) окремих умов і ознак, подібних для прийняття рішення; і власне прийняття рішення на підставі

розробленої інформації. У законі ж для зручності використовують концентроване відображення суті та характеру сукупності тих обставин, які необхідні для прийняття процесуального рішення, і які прийнято називати підставами до закриття кримінального провадження [3, с.103].

Згідно ч.1 ст. 284 КПК України, законодавець визначив 14 підстав, коли може бути закрито кримінальне провадження. Що стосується дізнавача, то законодавцем встановлено лише 5 підстав, при яких він може закрити кримінальне провадження і тільки в разі, якщо жодній особі не було повідомлено про підозру у конкретному кримінальному провадженні. Що стосується випадків закриття кримінального провадження дізнавачем, то в абз. 2 п. 10 ч. 1 ст. 284 КПК України зазначено, що дізнавач зобов'язаний закрити кримінальне провадження, коли термін досудового розслідування, визначений ст. 219 КПК України, закінчився і жодній особі не було повідомлено про підозру [4].

У ч. 2 ст. 219 КПК України законодавцем зазначено лише два терміни досудового розслідування з моменту внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань до дня повідомлення особі про підозру: 1) дванадцять місяців; 2) вісімнадцять місяців. І то ці терміни стосуються тільки злочинів, а не кримінальних проступків [4].

На наш погляд, заплутано визначені терміни дізнання, відлік яких повинен починатися з дня повідомлення особі про підозру. Вважаємо, щодо кримінальних проступків законодавець не вказав, який повинен бути термін дізнання з моменту внесення відомостей до ЄРДР і до повідомлення особі про підозру.

У зв'язку з тим, що в КПК України відсутні терміни досудового розслідування щодо кримінальних проступків до внесення відомостей ЄРДР, вважаємо за необхідне, з метою вдосконалення кримінально-процесуального законодавства України доповнити ч. 1 ст. 219 КПК України строком досудового розслідування кримінальних проступків, який не може перевищувати 6 місяців до повідомлення про підозру.

Бібліографічні посилання:

1. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень : Закон України від 22 листопада 2018 року № 2617-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2617-19#Text>. (дата звернення: 24.02.2021).

2. Капліна О. В. Актуальні проблеми тлумачення окремих підстав для закриття кримінального провадження. Вісник кримінального судочинства. 2016. № 3. С. 38–45.

3. Рось А. В. Закриття кримінального провадження: проблеми правової регламентації. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка*. 2018. Вип. 3. С. 102-110.

4. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13 квіт. 2012 р. № 4651-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>. (дата звернення: 24.02.2021).

Ворона Юлія Сергіївна,
курсант 2 курсу факультету підготовки
фахівців для підрозділів
стратегічних розслідувань
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
науковий керівник: **Кіяниця Володимир Миколайович,**
викладач кафедри кримінального процесу
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

СОЦІАЛЬНИЙ І ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ І ПРАЦІВНИКІВ СБУ

Актуальність теми: Працівники Служби безпеки України є рівноправними громадянами держави й мають повний обсяг прав та свобод, визначених міжнародними правовими нормами та відповідними конституційними засадами, серед яких важливе місце посідає право на соціальний захист. Проте існує нагальна потреба надання державою працівникам Служби безпеки України відповідних гарантій і компенсацій, які певним чином мають відшкодувати